

HRVATSKI PLANINAR

GLASILO HRVATSKOG PLANINARSKOG DRUŠTVA

GOD. XXIX.

SRPANJ 1933.

BROJ 7.

ČLANOVIMA NA ZNANJE !

Od ovoga broja dalje preuzimam dužnost urednika »Hrvatskoga Planinara«. U toj dužnosti nastaviti ću s izradivanjem onih zadataka, koje su moji uzorni predšasnici postavili i u mnogome upravo odlično riješili. Da bih svoju dužnost mogao dolično izvršivati, zavisit će dašto od drugarske pomoći suradnika i ostale braće planinara. Njima se dakle preporučam s molbom, da moje nastojanje podupru svojim radom i savjetom.

Dr. ANTE CIVIDINI

GLAVNA SKUPŠTINA HRV. PLANINAR. DRUŠTVA

U nedjelju dne 2. srpnja 1933. održana je u Zagrebu 59. redovita glavna godišnja skupština Hrvatskoga planinarskoga društva. Skupština je započela točno u 9 sati prije podne, a završila je u 4 sata poslije podne. Ona je bez prekida tekla svega 7 sati. Ovoj skupštini pribivahu: 527 članova od Matice H.P.D. i 32 delegata društvenih podružnica, svega 559 članova. Gledajući na vrijeme, koje je skupština za svoj rad utrošila, i na toliko prisuće matičnih članova (prema 73 člana na 58. skupštini 23. lipnja 1932.) imala je ova skupština da opravi jamačno znamenit i presudan posao. Zbog toga je ona i imala dva dijela. U prvom je dijelu glavno težište rasprave bio izvještaj I. tajnika o poslovanju upravnoga odbora, a u drugom izbor novoga upravnoga odbora. Prvi je dio tekao u životu i oštrom raspravljanju, stoga je i bio pun napetosti i izvjesnog iščekivanja, dok je drugi dio tekao u pravom zanosu, odahnuću i smirenju. Nije dakle čudo, što je prvi dio bio dulji i što je odnio svega 6 sati i 15 minuta, a drugi je bio mnogo kraći, jer je trajao svega 45 minuta. O tečaju svekolike skupštine donosimo na ovome mjestu dva posebna zapisnika, iz kojih se vidi sadržaj prvoga i drugoga dijela skupštine.

I. dio:

ZAPISNIK

59. redovite glavne godišnje skupštine Hrvatskog planinarskog društva u Zagrebu, održane u nedjelju dne 2. srpnja 1933. u prostorijama Društva sv. Jeronima u Zagrebu, Trg Kralja Tomislava br. 21.

Prisutni:

Od središnjeg upravnog i nadzornog odbora: Josip Pasarić, Dr. Ivan Krajač, Mirko Bothe, Ing. Josip Neuman, Dr. Ivo Horvat, Stjepan Korov, Dragutin Rant, Stjepan Urban, Dr. Milan Stahuljak, Vladimir Stahuljak, Dr. Ivo Pilar, Stjepan Jerković, August pl. Pisačić, Stjepan Benčić, Mirko Lončarić i Antun Gueratto. Od matice H. P. D. je prisutno 514 članova.

Zastupane su ove podružnice: 1. »Željezna Gora« Čakovec sa 7 glasova (78 članova), 2. »Vrani Kamen« Daruvar sa 6 glasova (66 članova), 3. »Orjen« Dubrovnik sa 9 glasova (92 člana), 4. »Vinica« Duga Resa sa 5 glasova (52 člana), 5. »Jelenc« Gerovo sa 1 glasom (12 članova), 6. »Visočica« Gospic 32 glasa (234 člana), 7. »Crnopac« Gračac 2 glasa (23 člana), 8. »Ivančica« Ivanec 6 glasova (60 članova), 9. »Martinščak« Karlovac 10 glasova (108 članova), 10. »Učka« Kastav 4 glasa (40 članova), 11. »Bilo« Koprivnica 5 glasova (50 članova), 12. »Strahinjičica« Krapina 3 glasa (34 člana), 13. »Kalnik« Križevci 4 glasa (47 članova), 14. »Gorštak« Mrzla Vodica 3 glasa (32 člana), 15. »Strmac« Nova Gradiška 2 glasa (27 članova), 16. »Jankovac« Osijek 15 glasova (150 članova), 17. »Mali Rajinac« Otočac 3 glasa (30 članova), 18. »Čaklovac« Pakrac 6 glasova (60 članova), 19. »Zrin« Petrinja 5 glasova (56 članova), 20. »Kamenjak« Rab 4 glasa (41 član), 21. »Bjelolasica« Ravna Gora 2 glasa (22 člana), 22. »Japetić« Samobor 20 glasova (201 član), 23. »Bjelašnica« Sarajevo 15 glasova (153 člana), 24. »Gvozd« Sisak 9 glasova (93 člana), 25. »Skradski Vrh« Skrad 1 glas (12 članova), 26. »Paklenica« Starigrad 2 glasa (22 člana), 27. »Velebit« Sušak 37 glasova (370 članova), »Ravna gora« Varaždin 16 glasova (160 članova), 29. »Papuk« Virovitica 5 glasova (50 članova), 30. »Oštrelj« Zlatar 2 glasa (24 člana).

Dnevni red:

Od upravnoga odbora bijaše predložen za skupštinsku raspravu ovaj dnevni red:

1. Pozdrav predsjednika, 2. izvješće tajnika, 3. izvješće blagajnika, 4. izvješće nadzornog odbora, 5. podjeljenje odrješnice upravnom i nadzornom odboru, 6. odobrenje godišnjeg proračuna, 7. prijedlozi upravnog odbora, podružnica i pojedinih članova, 8. izbor i nadopuna upravnog odbora i izbor nadzornog odbora, 9. eventualija.

1. POZDRAV PREDSJEDNIKA.

Predsjednik g. Josip Pasarić otvara skupštinu u 9 sati i ustanavljuje, da je ona prema § 6. društvenih pravila pravodobno sazvana i objavljena u javnim glasilima, da je na njoj prisutan dovoljan broj društvenih članova za stvaranje pravovaljnih zaključaka; predstavlja i pozdravlja izaslanika uprave policije g. Stepanovića; imenuje perovodom glavne skupštine g. Stjepana Urbana, ovjeroviteljima zapisnika gg. Avelina Vodvašku i Bačića Iliju, a skrutatorima gg. Dra Josipa Torbara i Dra Đuru Janečkovića.

GOVOR PREDSJEDNIKA G. JOSIPA PASARIĆA.

Drugovi i drugarice! Ponajprije čest mi je izvijestiti, da sa ove glavne skupštine šalje Hrvatsko planinarsko društvo pozdravni brzojav Njegovu Veličanstvu Kralju Aleksandru I., koji glasi:

»Sa 59. godišnje skupštine Hrvatskoga planinarskoga društva središnje u Zagrebu, člana Saveza planinarskih društava Kraljevine Jugoslavije, čest mi je pozdraviti Vaše Veličanstvo s izrazom odanosti i zahvalnosti, što nam

je u ovim teškim vremenima omogućeno uz pripomoć državnih i samoupravnih vlasti nastavljati kulturno-socijalni rad u korist naroda i države. Da živi Njegovo Veličanstvo Aleksandar I., Kralj Jugoslavije i Njegov Kraljevski Dom! — Predsjednik Josip Pasarić.«

U ime središnjeg upravnog odbora čast mi je najsrdačnije pozdraviti u prvom redu brojne izaslanike naših podružnica, koji su nas svojim prisućem na današnjoj glavnoj skupštini obradovali, a zatim isto tako srađeno članove maticе, koji su se u neobično velikom broju okupili. Zahvaljujući Vama svima na tako velikom odzivu, koji svjedoči o živom interesu za rad i sudbinu našega društva, uljudno vas molim, da imajući pred očima životne interese i vrhovne ciljeve H. P. D. u njegovoj 59.-godišnjoj povijesti, poklonite svoju pažnju današnjoj našoj raspravi, da društvo ojačano vašim planinarskim iskustvom i budnom sviješću o solidarnoj suradnji i potpori sviju članova naše velike planarske organizacije, uzmogne u ovim teškim prilikama što uspješnije nastaviti svoj kulturno-socijalni rad i da kroči i dalje od uspjeha do uspjeha. Ti se uspjesi ogledaju u činjenici, da je H. P. D. u sporazumu sa svojim podružnicama u glavnom od g. 1922. do danas sagradilo ili nabavilo na svim glavnim planinama svoga radnog područja uz Jadransko more i u pozadini 30 planinarskih kuća i skloništa, 20 vlastitih a 10 unajmljenih, i 7 vidikovaca, dakle 37 planinarskih objekata. Trideseta kuća H. P. D-a, koju je na »Poganom Vrhу« nabavila i uređila o svom trošku naša agilna podružnica »Vrani Kamen« u Daruvaru, svečano je otvorena u medjelju 18. lipnja uz veliko učestvovanje naroda, posestrimih podružnica iz Virovitice, Osijeka, Pakraca i izaslanika Matice, njezinog predsjednika J. Pasarića. Taj kulturno produktivni i stvaralački rad potpuno odgovara našoj 59.-godišnjoj tradiciji i duhu naše novije planarske ideologije, po kojoj je jedan od glavnih ciljeva H. P. D-a, da na svim glavnim planinama svoga radnog područja uz Jadransko more i u pozadini podigne planinarske kuće i skloništa, koji su prvi preduvjet za razvoj planinarstva i prometa stranaca i po tome gospodarske privrede u tim većinom oskudnim i primorskim krajevima.

Pri tom je vrijedno iznijeti u kratko podatke prema našim godišnjim izvještajima o uloženoj glavnici u dosadašnje planinarske investicije. Za nepokretnе i pokretne investicije na Sljemenu uložilo je naše društvo od g. 1877. do danas oko Din 1,500.000.— današnjeg novca iz vlastitih društvenih sredstava, a od svih tih investicija samo planinarska kuća »Tomislavov Dom« (od 1914. do 1932.) i željezna piramida na vrhu Sljemenu (od g. 1925.) odbacuju neku dobit, koja se upotrebljavala u prvom redu za uzdržavanje tih objekata, a u drugom za gradnju i uzdržavanje planinarskih kuća i skloništa na drugim planinama, dok u g. 1932. od »Tomislavova Doma« nije bilo čistog prihoda.

Za nepokretnе i pokretne investicije u drugih 18 vlastitih planinarskih kuća i skloništa (gradnje, dogradnje, nutarnje uređenje, popravke i inventar), uložen je do danas kapital od oko Din 2,300.000.—

Za druge planinarske svrhe i investicije, kao gradnju i markiranje planinarskih staza, najamnine i inventare društvenih poslovnica, troškove administracije, propagandu, planinarska predavanja, izložbe i druge priredbe, popunu inventara, knjižnice, zbirki kao i uzdržavanje skloništa u tudim zgradama izdano je dosad oko Din 445.000.—

Za društvena izdanja: 1. »Hrvatski Planinar«, ilustrovano društveno glasilo (od g. 1898.), 29 godišnjaka po 10 i 12 brojeva godišnje; 2. »Vodič na Plitvička Jezera« (ilustriran); 3. »Planinarski Vodič po Velebitu«; 4. ostalih 7 malih vodiča, zemljopisne karte, izdano je dosad oko Din 225.000.

Prema tomu društveni kapital, koji je dosad naše društvo uložilo u gornje investicije i druge društvene svrhe, iznosi oko Din 4,500.000.

Za izvedenje ovih i drugih zasnovanih i još nedovršenih investicija H. P. D-a središnjica i njegove podružnice (danas 49) primili su od g. 1925. dosada u ime pripomoći državnih i samoupravnih vlasti iznose od oko Din 1,035.000, dok je samo društvo zajedno sa podružnicama izdalo oko Din 3,465.000.

Sve te investicije, namijenjene jedino propagandi i razvoju planinarstva i turizma, nemaju danas pozitivne prometne vrijednosti, jer su planinarske kuće sve osim »Tomislavova Doma« na Sljemenu dosad bile pasivne, tako da se od prihoda njihova nijesu mogli namirivati ni troškovi za uzdržavanje njihovo. Stoga se njihova vrijednost u društvenoj bilanci od godine do godine otpisuje do najnižih iznosa. Stoga se s pravom može reći, da planinarski rad i pokret H. P. D-a dosad nosi na sebi izrazito obilježe djelotvorne kulturno-socijalne suradnje i nesebičnog alpinizma, kako je to slučaj kod svih sličnih čisto planinarskih organizacija u Europi.

U rukovanju sa društvenom imovinom društvena se uprava stalno drži osnovne ustanove § 12. društvenih pravila: »Dok društvo opстоji, ima se njegov sav imetak upotrebiti samo u društvene svrhe, napose na planinarske investicije.«

H. P. D. ima 20 vlastitih planinarskih kuća i skloništa, od kojih 8 stoje na vlastitom darovanom ili kupljenom zemljištu, dok 12 njih stoje na zemljištu državnog erara i općina, na kojem naše društvo uživa samo pravo privremene uporabe na određeni broj godina uz godišnju zakupninu, tako da prestankom uporabnog odnosa ovi objekti prelaze u vlasništvo zakupodavca, te po tom nisu isključivo vlasništvo našega društva.

Pored ovih 20 ima naše društvo 10 unajmljenih planinarskih skloništa u tudim zgradama, za koje ili plaća godišnju najamninu ili se mora brinuti za njihovo uzdržavanje. K tomu dolazi 7 piramida (vidikovaca), i to: 3 željezne i 4 drvene. Osim toga H. P. D. podružnica »Mosor« u Splitu uređuje i uzdržava spilju Vranjaču kod Kotlenica na Mosoru. Naše je društvo zajedno sa svojim podružnicama izgradilo oko 50 km planinarskih putova i označilo oko 5.000 km planinarskih staza.

Hrvatsko Planinarsko Društvo zadesio je u prošloj godini težak gubitak smrću dvojice vrlo zasluznih planinara Ljudevita Rossija i Milana Šenka i jednoga vjernoga i odličnoga člana, omiljenoga hrvatskog pjesnika Dragutina Domjanića.

Ljudevit Rossi, i ako je po zvanju bio vojnik, izšao je već rano na glas kao zasluzan samouki učenjak, darovit književnik, plemenit čovjek i požrtvovan hrvatski rodoljub, koji je cijelo svoje slobodno vrijeme od rane mladosti do duboke starosti posvećivao svojoj omiljeloj nauci i zornom upoznavanju hrvatskih planina, poglavito gordoga Velebita. Poput slavnih osnivača Hrvatskoga Planinarskoga Društva: Pilara, Torbara, Vukotinovića, Šlosera, Kišpatića, koji su s planinarstvom spajali naučne svrhe, volio je pohađati planinske krajeve i izučavati prirodne nauke, prigrlivši s osobitim marom onu granu, koju zovu ljupkom naukom, t. j. botaniku, koja ga je neodoljivom silom mamila u prirodu i na divne planine lijepe naše domovine. Tako je Ljudevit Rossi svojim uzornim primjerom potvrdio poznatu tezu o uskoj vezi planinarstva i prirodnih nauka, po kojoj je ustrajno planinarstvo prva škola botanika, geografa i geologa, pa da iz ljubavi prema prirodi može lako da iznikne prirodoslovac stručnjak. Proučavajući hrvatsku floru kroz dugi niz godina, Ljudevit je Rossi nebrojeno puta obašao viloviti Velebit uzduž i poprijeko, Ličku Plješivicu, Hr-

vatsko Primorje, penja se po čarobnim planinama Gorskoga Kotara i Kapele, krstario po Dalmaciji, Bosni i Hercegovini sve do crnogorske međe, i to u doba, kad na našim planinama nije bilo markiranih staza niti skloništa, a na prilazima nije bilo željeznicu niti autobusa. Na tim bezbrojnim putovanjima, koja je mogao vršiti samo u vrijeme dokolice i odmora od službenog zvanja, on je uz velike napore, o svom trošku, a bez ičije potpore, sabrao ogroman botanički materijal za zbirke i herbarije botaničkog zavoda hrvatskog sveučilišta, koje stručnjaci cijene na milijune, a ujedno je skupio veliko obilje važnih planinarskih opažanja, kojih je samo malen dio priopćio prije 33 godine u našem društvenom glasilu »Hrvatskom Planinaru«, dok je najveći dio ostavio neobjelodanjen u velikom rukopisnom djelu »Velebitom duž i poprijeko«, što ga je o svojoj 80-godišnjici poklonio knjižnici sveučilišnog botaničkog zavoda. Na milom pokojniku ispunile se veleumne riječi psalmista kralja Davida: »Uzdižem oči svoje ka gorama, odakle mi dolazi pomoć.« Na našim divnim gorama, na koje Ljudevit Rossi nije samo uzdizao svoje oči, nego se je na njih često i uspijao u znoju lica svoga, nalazio je on zadovoljstvo duhu i srcu svome, otkrivači vanredne čare biljnoga i planinskoga svijeta, a uz to bez sumnje i okrepu i zdravlje svomu tijelu, da ga održi sveže, bodrim i žilavim. Tako je postigao ustrajnost u radu gotovo sve do smrti i unatoč slabom ustroju tijela doživio krajnju među Nestorova vijeka. On je svojim radom i životom živ primjer tomu, što znači biti planinar dušom i tijelom, a ujedno i tomu, što može da učini čisti idealizam, požrtvovna ljubav u službi naroda i domovine i plemenita težnja za znanjem. Stoga ga je H. P. D. g. 1929. o proslavi njegove 80-godišnjice u znak priznanja i zahvalnosti izabralo začasnim članom i odredilo, da se nova visinska planinarska koliba na Rožanskim Kukovima, tom najkrasnijem dijelu Sjevernog Velebita prozove dičnim imenom Ljudevita Rossija. Dne 6. VII. 1932. smrtni ostanci milog pokojnika sahranjeni su na dubovačkom groblju u Karlovcu uz veliko učešće tamošnjeg gradaštva, izaslanika Jugoslavenske Akademije i Hrvatskog Planinarskog Društva i odbornika i članova H. P. D. P. »Martinšćak« u Karlovcu. U ime Hrvatskoga Planinarskoga Društva oprostio se s pokojnikom nad otvorenim grobom predsjednik Josip Pasarić, a u ime Jugoslavenske Akademije, Hrvatskog Prirodoslovnog Društva i Botaničkog sveučilišnog zavoda sveuč. prof. g. Dr. Vale Vouk.

Milan Šenk, koji je preminuo 5. XII. 1932. u Zagrebu, svrstao se prije 30 godina u redove aktivnih hrvatskih planinara, te je svoje slobodno vrijeme rado i požrtvovno posvećivao unapređenju našega narodnog planinarstva. On je bio jedan od prvih naših foto-amatera, koji na planine nose svoju kameru, da na ploču uhvate sjajne prizore i divne krajobaze, ali ih onda ne zadrže za sebe, već ih pokazuju drugovima i znancima i tako šire smisao i ljubav za prirodne krasote svoje domovine. Pokojnik bio je također jedan od prvih, koji su prije 20 godina počeli javno izlagati svoje krasne planinarske slike, te su njegove vrlo uspjele povećane fotografiske snimke na velikoj planinarskoj izložbi g. 1922. pobudile živu pažnju među gledaocima i laskavu pohvalu u kritici. Skupio je i pomjivo izradio čitavu zbirku planinarskih diapositiva, koji su na predavanjima dočaravali gledaocima divne ljepote hrvatskih planina. Bio je kroz dulji niz godina odbornik H. P. D-a, te je tu počasnu službu vršio savjesno sve do g. 1922., kad se je na žalost planinara morao zahvaliti, jer je tada Hrvatski Sokol njega trebao čitavoga. Nad otvorenim grobom oprostio se s nezaboravnim pokojnikom društveni predsjednik g. Josip Pasarić.

U općoj narodnoj tuzi za prerano preminulim pjesnikom rodene grude, Dragutinom Domjanićem, učestvuje i Hrvatsko Planinarsko Društvo, kojemu je neprežaljeni pokojnik kroz dugi niz godina bio vjeran član i odan

sumišljenik. Njegovi dirvljivi slavospjevi ljepotama naših planina i dolina, napose njegova sinovski nježna posljednja pjesma Hrvatskom Zagorju, koje je njemu »naša slava, dobra mati vernog sina, lepa naša domovina« — vječno će živjeti u srcima hrvatskih planinara. Zahvalno Hrvatsko Planinarsko Društvo položilo je na njegov grob vijenac, spletenu od gorskog i poljskog cvijeća, koje je on u nježnim svojim pjesmama tako divno opjevao.

Vječna slava našim milim pokojnicima: Ljudevitu Rossiju, Milanu Šenkiju i Dragutinu Domjaniću!

Svi prisutni su uskliknuli: »Slava im!«

2. IZVJEŠTAJ TAJNIKA.

Slavna glavna skupštino! Drugovi i drugarice!
Danas nakon 59 godina opstanka H. P. D. mi možemo s osobitim zadovoljstvom konstatirati činjenicu kontinualnog i stalnoga razvoja.

Razvijajući se u svom početku linearно — u težnji za upoznavanjem prirodnih krasota naše domovine — ono je tijekom svoga opstanka sistematskim nastojanjem vodstva i članstva stalno širilo i povećavalo svoje polje djelatnosti. Početni linearni razvoj poprimio je prostorne dimenzije — obuhvativši sve više i više ogromni kompleks prostornog razvoja — zadirući u sve veći broj naših općih kulturnih problema, a da je pri rješavanju istih često dalo i samu inicijativu.

Proširivši društvo ovako svoj djelokrug, ostalo je stalno vjerno baštinenim patriotskim načelima unoseći u svaku svoju akciju kao temeljnu notu rodoljublje.

Prelazim preko prve i druge periode društvenoga razvitka, koja je trajala od njegova osnutka 1874. prigodom otvaranja Hrv. sveučilišta do g. 1921., pa će se poglavito osvrnuti na treću periodu, jer u nju spada još i današnji rad.

U to vrijeme započinje pravi organizatorni rad H. P. D. Na čelo mu je stupio kao predsjednik Dr. Ivan Krajač, koji mu je zajedno sa prof. Josipom Pasarićem postavio planinarsko kulturni program za više decenija unaprijed, označivši budući put razvoja u smjeru Dinarsko-gorskog sklopa.

Ujedno je bila provedena reforma društvenih pravila u svrhu proširenja autonomije podružnicama i time bio proširen djelokrug društva na čitavi teritorij Kraljevine Jugoslavije. Propagandom i stvarnim radom udaren je u ono vrijeme temelj za preporod društva i njegovog rada u duhu modernog planinarstva i alpinizma.

Odmah su se javili prvi stvarni uspjesi uskrsavanjem i osnivanjem novih podružnica. Ponovno se pokreće društveno glasilo »Hrvatski Planinar« pod uredništvom zasluznog istraživaoca našega Krša, napose Velebita, Dr. Josipa Poljaka. Velika planinarska izložba god. 1922. održana u Zagrebu mnogobrojnim svojim izložbenim predmetima dala je pobudu za osnivanje planinarskog muzeja, koji se imade smjestiti u budućem planinarskom domu u Zagrebu, za koji se sakupljaju prinosi.

God. 1925. osnovan je Savez Planinskih Društava Kraljevine Jugoslavije na sastanku na Plitvičkim Jezerima.

Preko svojih izaslanika na konferenciji u Ljubljani Dr. I. Krajača i prof. Jos. Pasarića osnovana je savezna organizacija Slavenskog alpinizma, koja je ostvarena god. 1925. u Zakopanom pod imenom Asocijacija Slavenskih Planinarskih Društava. Iz ove organizacije je opet nikla sa istim ciljem i osnovom Međunarodna Alpinistička Unija na kongresima god. 1930. u Zakopanom, god. 1931. u Budimpešti i god. 1932. u Chamonixu.

Uz ovaj organizatorni rad stalno se povećao broj podružnica tako, da je

njihov broj do danas porastao na 49 i H. P. D. postalo u tom pogledu najjače planinarsko društvo u Jugoslaviji. Broj članova narastao je do danas na 7.060, od toga su članovi središnjice 3698, a članovi podružnica 3362.

Prema načelu o podjeli rada u samoj su matici i kod podružnica osnovane mnoge sekcije u svrhu popularizacije i širenja planinarstva, i to: građevna, foto, ski, omladinska, prosvjetna, propagandna, šumska, putna blagajna za priređivanje izleta, humanitarna i glazbena.

Jedan od glavnih ciljeva H. P. D. jest da u svom radnom području po svim gorama uz Jadransko more i zaledu podigne što više planinarskih kuća, skloništa i cisterna.

Taj postavljeni cilj postigao se u zadnjih 10 godina u tolikoj mjeri, da se broj društvenih planinarskih kuća i skloništa od 7 u god. 1923. povećao do danas na 30, od toga 20 vlastitih i 10 unajmljenih. Pored toga imade društvo 7 vidikovaca — ukupno 37 planinarskih objekata.

U toj trećoj periodi postigla je planinarska propaganda velike uspjehe. U tom pogledu mnogo je pridonio odlični ilustrovani mjesecnik »Hrvatski Planinar«, pa razne publikacije, kao što su vodiči po Gorskom Kotaru od prof. J. Pasarića, vodič na Plitvička Jezera od D. Paulića, planinarski vodič po Velebitu od Dra J. Poljaka, te bezbroj članaka u našim dnevnicima i izložbe planinarskih slika, kojih je do danas bilo oko 50. Važnu ulogu za propagandu imala su i planinarska predavanja sa diapozitivima i filmovima te propaganda u Radio stanici. Takovih je predavanja bilo oko 500, od kojih je sam sadašnji potpredsjednik g. prof. Vladimir Stahuljak održao oko 150.

Uz glavnu zadaću Hrv. plan. društva, da upozna najšire slojeve pučansva sa prirodnim krasotama naše domovine, ono si je stavilo za zadaću i planinarsko otkrivanje i istraživanje prirodnih znamenitosti na interesantnom Gorskom Dinarskom Sklupu od Risnjaka do Durmitora.

U posljednje vrijeme osim istraživanja Velebita, Dinare, Biokova i Orjena, mnogo se radilo i u bosansko-hercegovačkim i crnogorskim planinama, ne zadovoljavajući se samo istraživanjem na površini toga Krškoga terena, nego se zalazilo i u njegove dubine, u špilje.

Valja spomenuti znatne uspjehe i otkrića, što su ih postigli Dragutin Hirc i Dr. Josip Poljak u Gorskom Kotaru i Kapeli i nedavno po Dru I. Krajaču otkrivenu veliku špilju Vrtlinu u Južnom Velebitu, te istraživanja i otkrića prof. Giromette u špilji Vranjača u Mosoru, koju je i otvorio. Inž. A. Premužić otkrio je 2 špilje na Plitvičkim Jezerima, a M. Kusijanović je otkrio i istražio 2 špilje kraj Dubrovnika.

Uz ovaj uspješan rad valja naročito spomenuti uspjehe, što su ih postigle četiri naše podružnice u području Krša: »Mosor« u Splitu, »Velebit« na Sušaku, »Kamenjak« u Rabu i »Snježnik« u Krasici, koje surađuju na pošumljenju gologa Krša, pa su do danas pošumili oko 40 hektara puste goljeti.

H. P. D. izgradilo je na svom radnom području oko 50 km gorskih staza i puteva kao pristup istaknutim visinskim kotama i markiralo oko 5000 km.

Od osobite je važnosti za pristupačnost sjevernog Velebita izgradnja uzdužnog visinskog puta od Oltara do Oštarija, što ga je u sporazumu sa H. P. D. zasnovao i izveo u ime šumske uprave na Sušaku naš zasluzni član, istaknuti planinar inž. A. Premužić.

U ovoj se periodi jasno ističe ideološka konцепција kulturne i rodoljubne misije našega društva.

Autonomno, ali uvijek terenskim prilikama radnom području odgovarajuće i u skladu sa ostalim planinarskim društvima pridonijet će svoje za opće dobro cijelog naroda.

Planinarskom propagandom, izgradnjom putova, staza, skloništa i domova treba omogućiti sve većem broju planinara pristup u najlepše naše predjele. Pre-redbama, člancima, izložbama, raznim pogodnostima i predavanjima treba nastojati da se što više poveća broj planinara. Samo planinarenje, u granicama zdravlja, odgojem uzdignuti do normalnog alpinizma.

Cijeneći u alpinizmu njegovu veliku odgojnu snagu, jer pojedinca vodi kroz napore i pregaranje do konačnog pošteno zaslужenog uspjeha, t. j. do postignuća stavljenog si cilja nekog teško dostupnog planinarskoga vrha. Putem nauči pojedinac ispravno prosuditi svoju vlastitu snagu i ravnati svoju volju, koncentrirati sve svoje umne sposobnosti u jednu ideju i naći pravi odnos između sebe i prirode. Na taj način pojedinac postigne duševno i tjelesno ravnoteže.

Velička ova odgojna metoda poprima svoju kulminaciju postignućem samoga vrha, kad se pod utiscima velebne prirode, otvorenog vidika, krasota i neizmernosti, tek pojmi i upozna svoje pravo mjesto i svoju ovisnost u životu prirode, koja ga svagdje i uvijek okružava.

Merkantilna kultura gradova udaljila je čovječanstvo od prirode, naučila ga je neke, van nje nepoznate vrednote i mjerila za vrijednost ljepote i istine u životu. Tek ovdje na najvišim vrhovima planina i u naprezanju, da ih dosegнемo, nama se vraća spoznaja i čistoća, stvarajući u nama etičku podlogu za shvaćanje prave ljepote.

Stvarati pomoću alpinizma ovakove tjelesne zdrave i etički ispravne ljudi jest njegova odgojna funkcija, a pokret izazvan uspješnim djelovanjem ovako odgojenih pojedinaca naziva Dr. Ivan Krajač u svom izvrsnom članku »O naravi alpinizma« u dvobroju 6. i 7. Slovenskog planinskog vjesnika: »Pokret intelligentnih masa«.

Prošlogodišnji rad H. P. D. vjerno se kreće u okviru ove ideologije. Postignuti su znatni uspjesi, koji bi bili još i veći, da nije Upravni odbor bio toliko smetan sa izvjesne strane.

Običaj je i trebalo bi, da Vam sada prikažem rad naših podružnica. No njihov rad u ovoj i prošloj godini bio je toliko uspješan i njihov broj je tako velik, da bi vjerni prikaz ovoga svake pohvale vrijednog i važnog rada iziskivalo mnogo vremena. Stiglo nam je preko 30 izvještaja od naših agilnih podružnica, koji će se i onako odštampati u narednom broju »Hrvatskog Planinara«.

Ako slavna glavna skupština želi, ja će ih pročitati. (Glasovi: Nije potrebno! Idemo dalje!)

Drugovi i drugarice!

Prigodom prosudivanja rada i uspjeha Matice H. P. D. u Zagrebu, za vrijeme ovog središnjeg upravnog odbora valja uvažiti posebne okolnosti, pod kojima se taj rad mora razvijati. U prvom redu teške opće privredne prilike znatno su smanjile prihode i dotacije društva, dok je istovremeno cijela društvena imovina uložena u novčanim zavodima postala nelikvidna uslijed Zakona o zaštiti zemljoradnika i s time skopčanim stegama u novčanim zavodima. U ovakovim prilikama morala se provesti najveća štednja i nije se mogla novčano podupirati građevna djelatnost podružnica u onom opsegu, kako se to htjelo i kako bi se to inače učinilo. Moralo se u prvom redu voditi računa o onim gradnjama, koje su već bile u toku, a sve drugo odgoditi na vrijeme, kad ekonomski prilike budu povoljnije. Uz ovu veliku nepriliku mnogo je trpila ekspeditive upravnog odbora uslijed gubitka vremena, utrošenog na

pravovremene odgovore i bezobzirne napadaje i tužbe sudu i policiji od strane grupe Dra Prebega, koja je na drugoj sjednici, održatoj 13. srpnja 1932. položila svoju odborničku čast, t. j. istupila iz odbora. Do ovog nemilog dogodaja došlo je prigodom konstituiranja. Tadašnji II. tajnik g. Vučak predložio je listu, koja je ovako glasila:

Dr. Krajač I. potpredsjednik, Dr. Prebeg II. potpredsjednik, Josip Vučak I. tajnik, Viktor Šetina II. tajnik, Stjepan Korov I. blagajnik, Antun Glad blagajnik zamjenik, Juraj Vuković ekonom, Stjepan Jerković II. ekonom, Vlad. Stahuljak knjižničar, D. Mihajlović zamjenik knjižničara, Dr. Horvat pročelnik prosvjetne sekcije, Ing. A. pl. Pisačić i Ing. J. Neumann građ. sekcija, Z. Badovinac čuvar karata, Hitzthaler čuvar diapozitiva, M. Bothe odbornik, Rebernjak odbornik, A. Weiler odbornik.

Dr. Horvat predložio je drugu listinu, i to:

Dr. Krajač I. potpredsjednik, V. Stahuljak II. potpredsjednik i knjižničar, Dr. Prebeg I. tajnik, J. Vučak II. tajnik, St. Korov I. blagajnik, Šetina V. zamjenik blagajnika, Vuković ekonom, Jerković zamj. ekonoma, Mihajlović zamj. knjižničara, Rebernjak prav. savj., Ing. A. pl. Pisačić i Ing. Neumann građ. sekcija, Badovinac čuvar karata, Hitzthaler čuvar diapozitiva, Glad Antun, odbornik, Bothe Mirko odbornik, Dr. Horvat Aladar odbornik.

Nakon izjave predsjednika, da nije sporazuman, da Dr. Prebeg bude potpredsjednikom, jer nema one kvalitete, koje su za zamjenika predsjednika potrebne i da uz njega ne bi mogao ostati predsjednikom, izjavio je Dr. Krajač i drugi odbornici, da će za slučaj izbora Dra Prebega položiti čast. Nakon odulje debate i bezuspješnog nastojanja Ing. Neumanna, da Dr. Prebeg oduštane od ove kandidature i da ostane tajnik, prekinuta je sjednica. Nakon odmora od 5 minuta dao je tajnik Vučak u ime desetorice slijedeću izjavu: »Uslijed neopravdanih napadaja na našega kandidata Dra Prebega, a i s razloga, da društvo u ovo vrijeme ne ostane bez predsjednika, pa da na nas ne padne odgovornost za eventualne posljedice — ne glasujemo, već polažemo naše odborničke časti.« Nakon toga odoše sa sjednice. Nakon njihovog odlaska konstatirao je Dr. Horvat, da je dovoljan broj odbornika nazočan, te se nastavila sjednica. Narednih dana upotpunila su se ispravnjena odbornička mjesta u smislu pravila i prijašnje prakse opcijom i konstituirao se upravni odbor.

Ma da je dotična grupa uz gornju motivaciju položila odborničku čast, počeli su slijediti napadaji na rad odbora, razne tužbe i smetnje za se.

Mnogo i mnogo sterilnog vremena utrošilo se za paraliziranje razornog uplivisanja spomenute grupe na naše sekcije i moram na žalost priznati, da je tvrdnja g. Dra. Prebega u njegovom letku, da im je uspjelo sve naše sekcije revolucionirati proti središnjem upravnom odboru, točna.

Prema društvenim pravilima imadu sekcije biti zastupane u Upravnom odboru središnjice. One su se ali uvijek izvukle na više ili manje spretan način, kad god je upravni odbor konačno zahtijevao, da imenuju svoje delegate u Upravu. Čak se desilo, kad je jedna uvidljavnija omladinska grupa uvidila od kakove je važnosti za opći rad H. P. D., da sekcije budu zastupane u Odboru i delegirala pročelnika svake sekcije u Upravu, ostala je omladina za kratko vrijeme našla zgodnu izliku i svome delegiranom pročelniku izglasala nepovjerenje i prisilila ga na demisiju, jer se odlučio surađivati i sjediti u ovom Središnjem upravnom odboru. Rad naših sekcija bio je svojevoljan i nije se podudarao sa općim nastojanjem Središnjeg upravnog odbora, kojemu su uvijek pred očima bili ukupni interesi Hrv. Planinarskoga Društva. Čak moram konстатirati, da je rad naših sekcija često bio divergentan našem nastojanju. Tako na

primjer prigodom otvaranja kuće na Risnjaku nije naša foto-sekcija raspolagala sa nijednom snimkom Rišnjačkog masiva niti snimka, koja bi prikazala koji motiv za vrijeme gradnje. Još i danas je ova planinarska kuća bez ukrasnih fotografija, koje bi trebale resiti njenu nutrašnjost.

Ili drugi primjer: u oči proslave nadogradnje piramide na Cepelišu publicirala je središnjica skupni izlet u Hrastovici kod Petrinje. Četiri dana nakon toga tražila je Putna blagajna i Omladinska sekcija, da se u zagrebačkim dnevnicima objelodani poziv na sudjelovanje po njima zaključenom skupnom izletu na isti dan na Kalnik kod Križevaca. Da ovo nije bilo slučajno, dokazuje poziv, što nam ga je kasnije predočila podružnica Koprivnica, kojim se neovlasno u ime H. P. D-a u Zagrebu pozivaju ostale podružnice na zajednički izlet na Kalnik, na kojem da će sudjelovati podružnice H. P. D-a u Koprivnici, u Križevcima, u Varaždinu i Čakovcu. Ovakovih primjera moglo bi se navesti mnogo.

No unatoč toga, da je ovakovom propagandom među najmladim članovima H. P. D-a Središnjice bila porušena svaka disciplina i poštovanje prema starijim zaslužnim i radnim članovima, Središnjem upravnom odboru uspjelo je ipak postići znatne uspjehe, držeći se čvrsto i nepokolebivo našeg programa, koji, kako sam već ranije razložio, imade kao glavni cilj autonomiju H. P. D., povećati što više broj sljedbenika čistog planinarstva i alpinizma, time jačati fizičku i moralnu snagu pojedinca i tako dići i ojačati etički i zdravstveni niveau naroda i istovremeno obrambenu snagu države.

Pomoću izleta i istraživanja dobro upoznati sve naše planinske krajeve, sakupiti narodna imena planina i njenih vrhova, istraživati spilje, poduprijeti i unaprijediti prirodno znanstveni rad, izgraditi staze i puťove i provadati markacije u još netaknuta područja, a uzdržavati tamo, gdje već postoje, Graditi skloništa, planinarske kuće, domove i cisterne, pošumljivati goljeti, budno paziti na pojedine šumske komplekse, kojima prijeti opasnost potpunog iskrčenja bud iz kojega razloga, uščuvati alpsku floru, stvarati narodne parkove, upoznati što bolje naše krajeve, da ih uzmognemo što jače zavoljeti. Osim toga naći mogućnost saradnje sa turizmom, da ga uputimo u najljepše i najznamenitije i najsiročašnije krajeve naše zemlje, poboljšavajući materijalno stanje naroda, unaprijediti skijanje i izdavanja publikacija.

Dovolite, da vam prikažem konkretno, koliko smo na tome uspjeli.

1. Izvještaj Foto sekcije.

Foto sekcija H. P. D-a u Zagrebu održala je dne 2. VI. o. g. godišnji sastanak. Pročelnik sekcije Griesbach izvijestio je 18 prisutnih članova, da je iza ostavke pročelnika Dr. Prebega preuzeo prema pravilniku on kao foto meštar funkcije pročelnika.

Tajnik Zorko izvješćuje, da se je prošlogodišnji rad Foto sekcije kretao u dva pravca: a) sakupljanjem novih članova, izgradnjom unutarnjeg života sekcije i podizanjem rada amatera na što viši stepen; b) afirmacijom sekcije u vani.

Za postignuće prvoga cilja uvela je sekcija večernja predavanja u jesenskoj i zimskoj sezoni. Popriječno je radio mnogo veći broj članova u tamnoj izbi, nego li je to bilo do sada. Za postignuće drugoga cilja posvetila je Foto sekcija punu pažnju izlaganju slika u ormarićima, gdje je tečajem godine bilo izloženo više od 80 slika. Slike su se izlagale uvijek u sporazumu sa Putnom blagajnom i glavnim odborom, pak su bile izložene slike onih krajeva, u koje je bio određen izlet, ili onih krajeva za koje je bila potrebita reklama. Predavanja su se držala u raznim društvinama grada Zagreba i van njega. Predavač je bio u glavnom pročelnik Griesbach, koji je držao predavanja u društvu Srijemaca,

Gorana i Primoraca, u Jadranskoj Straži i u dvorani Sv. Jeronima. Predavanje u Pučkom sveučilištu ove je godine otpalo. Izvan Zagreba bila su predavanja u Dugomselu, Dugojsresi, Karlovcu, Ivancu i u Koprivnici, gdje su bili veliki posjeti. Foto sekcija je svoje slike stavila na raspolaganje izložbi Foto sekcijske u Koprivnici, Varaždinu i Ivancu, a tako i parobrodima naše obalne plovidbe. Članovi Foto sekcijske suradivali su svojim člancima u Foto Reviji i brinuli se za prodaju društvenih karata.

Izvješće blagajnika: Prenos iz god. 1931. Din 4.516.67. Primici u god. 1932. Din 6.482.66. Izdaci u god. 1932. Din 7.940. Stanje blagajne 31. XII. 1932. Din 3.059.33. Godišnji promet iznosio je Din 14.422.66. Čisti dobitak Din 1.457.74 i to uslijed deficitne izložbe u Z. Z. Karata je prodano 2.701 komad, od čega je čista dobit Din 1.890.70.

Izvještaj ekonoma: Sveukupna imovina Foto sekcijske vrijedi Din 7.548, u što su zaračunate slike, aparati i sav ostali pribor po običajnom otpisu.

Izvještaji su od prisutnih članova primljeni na znanje i starom je odboru dana razrješnica. Novi odbor nije izabran, već je vođenje društvenih poslova povjereno starom odboru do održanja glavne skupštine H. P. D., pa će se nakon ove sazvati izvanredni sastanak Foto sekcijske, da se izabere novi odbor.

2. Izvještaj Ski sekcijske.

Ski sekcijska imade danas oko 120 članova, od kojih je 80 verificirano u Zagrebačkom Zimsko-sportskom Podsavezu, te je okupila lijep broj agilnih članova, koji iz godine u godinu dolaze sve više do izražaja, te se u ski utrkama dobro plasiraju. Uz našu brojem jaku i agilnu Omladinsku sekcijsku, koja radi u ljetnim mjesecima, imademo u zimskim mjesecima okupljen lijep broj naraštaja u Ski sekcijsku.

Na čelu Ski sekcijske stoji slijedeći odbor: pročelnik Branić Ćiril, tajnik Jankovski Walter, blagajnik Radiković Josip, te odbornici: Grubanović, Levak, Bučan, Rukavina i Šplajt, dok Omladinsku sekcijsku vodi pročelnik Levak, zamjenik Kunštek i tajnik Prevendar Slavko.

Ski sekcijska je sudjelovala na raznim utrkama, a osim toga je priredila i dvije samostalne prvenstvene utrke, i to: 15. I. 1933. tradicionalnu trku za prvenstvo Medvednice, koja je utrka bila brojčano vrlo posjećena, a prvenstvo je odnio Žingerlin Rudolf od »Maratona«. Od naših članova su se na ovoj trci dobro plasirali: Čubelić Miroslav, Fučkar, Glevacki, Slavetić i Šplajt.

Druga je važna društvena priredba bila dne 29. I. 1933. za prvenstvo Ski sekcijske H. P. D. Tu su se plasirali kao prvaci: od seniora Radovinović Vjekoslav, od juniora Fučkar Drago, od subjuniora Šplajt Mladen, od dama Brahm Mira.

Članovi Ski sekcijske sudjelovali su na svim prvenstvenim trkama, te pokazale dobar napredak i mnogo volje, pa ima nade, da će ustrajnim i požrtvovnim radom iz godine u godinu postati sve više reprezentativni.

Sekcija je uz pripomoći središnjice pokušala održati ski tečaj na Sljemenu, ali su ga loše sniježne prilike na žalost onemogućile. Priredila je više uspješnih ski izleta, na kojima je okupila uvijek nove i agilne članove.

3. Izvještaj Putne blagajne.

Putna blagajna je ove godine imala svoj 10. redoviti glavni godišnji sastanak. Osnovana na uzajamnoj štednji članstva uspjela je, da se i u ovo doba novčane krize dalje održi, pa se sa zadovoljstvom može konstatirati, da se imovina, a i broj članstva nije umanjio. Putna blagajna ima danas 38 aktivnih

članova, koji svoju članarinu redovito plaćaju, te je okupila većinu naših mlađih agilnih članova. Ona uspješno radi oko prikupljivanja novih članova, priređuje izlete, što joj je glavna zadaća, da članstvo upozna s novim krajevima, da ga zbliži s našim podružnicama i da propagira planinarstvo. Na čelu te sekcije jest slijedeći odbor: pročelnik Jankovski Valter, tajnik Levak Josip, blagajnik Glad Antun; odbornici: Šalamon Geza i Jahn Leopold; nadzorni odbor: Griesbach Ljudevit i Simon Franciska.

Prije ovog odbora vodio je više godina uspješno i požrtvovno Putnu blagajnu kao pročelnik kapetan Vučak, kojega se odbor i članstvo zahvalno sjeca. Pročelnikom je prestao biti onoga dana, kada je iz središnjeg upravnog odbora istupio, jer u §. 9. pravila Putne blagajne stoji, da pročelnik Putne blagajne mora biti član središnjeg upravnog odbora.

Tečajem pr. god. Putna je blagajna održala 19 izleta, na kojima je sudjelovalo prosječno 11 članova. Od ovih izleta bilo je 14, t. j. 73 posto u hrvatske krajeve, 5 posto u slovenske. Po usponu bilo je 8 izleta do 1.000 m, 10 izleta do 2.000 m, a 1 preko 2.000 m. Na tim izletima prisustvovali su uz članove Putne blagajne i nečlanovi, t. j. članovi H. P. D-a. Putna je blagajna ove godine dobila 11 novih članova.

4. Izvještaj Gradevne sekcije.

Pod pročelništvom g. nadsavjetnika ing. Augusta pl. Pisačića bila je mnogo zaposlena raznim odlukama glede uzdržavanja planinarskih skloništa i kuća na Velebitu. Mnogim podružnicama savjetovalo se prigodom gradnje, a nekim poslalo i nacrte na ogled i uporabu.

U »Tomislavovom Domu« na Sljemenu provedeni su mnogi popravci na zgradi i vodovodu. Izmijenjeno je 17 željeznih peći sa glinenim, od toga je jedna velika postavljena u »Novotnjevoj« sobi, koja odsele može za vrijeme velike potrebe služiti kao blagovaona. Dovršena je gradnja doma na Risnjaku, koji prema suglasnim izjavama mnogih posjetnika lijepo pristaje uz svoj okoliš, a svojim uredajem i prostranošću potpuno odgovara planinarskim zahtjevima i gorskom sklopu, kojemu je namijenjen. Dom je smješten na vrlo zgodnom platou ispod samoga vrha. Ovo mjesto sretno je izabrano na inicijativu sušačke podružnice.

Prema preispitanom i obrednom obraćunu stajala je gradnja i cisterna Din 279.362, osiguranje Din 2.314, unutarnje uredenje Din 34.230, ukupno Din 315.906. Za gradnju ove kuće dale su doprinose slijedeće podružnice: »Velebit« na Sušaku Din 15.000, »Martinščak« u Karlovcu Din 5.000, »Gvozd« u Sisku Din 4.000, »Snježnik« u Krasici Din 2.000, »Vinica« u Dugojresi Din 1.000, »Jelenc« u Gerovu Din 1.000, »Zrin« u Petrinji Din 500, »Plješivica« u Jastrebarskom Din 500, »Papuk« u Virovitici Din 500, ukupno Din 29.500. Osim toga obećale su svoj doprinos »Risnjak« u Delnicama, »Klek« u Ogulinu, »Moslavina« u Kutini, ali ga dosad nisu doznačili, jer su im ulozi zaledeni u novčanim zavodima. Od Savske banovine primila je središnjica za gradnju kuće na Risnjaku Din 80.000.

Osim ove velike gradnje izvadale su se i slijedeće gradnje: podružnica »Jankovac« u Osijeku podigla je i stavila pod krov kuću na Jankovcu. Na kući u Orjenu popravljen je krov. Podružnica »Biokovo« u Makarskoj sazidala je prizemlje svoje kuće, pa će doskora nastaviti sa gradnjom sprata. Kuća se nalazi pod vrhom Vošca. Podružnica »Ravna Gora« u Varaždinu sagradila je svoj lijepi dom na Ravnoj Gori. Podružnica »Vrani Kamen« u Daruvaru unajmila je od Brodske imovne općine lugarsku kuću na Poganom Vrhu, uređila

ju i stalno opskrbila. Podružnica »Zrin« u Petrinji nadogradila je svoju piramidu na 6 m na Zrinskom vrhu kod Hrastovice. Podružnica na Rabu izvela je planinarski put na Kamenjak. Visinski put u sjevernom Velebitu između Rosijeve i Krajačeve kuće, koji se lani nije dovršio, jer su uzmanjka sredstva, nastavio se ljetos graditi, pa će se još neizgrađeni dio od $1\frac{1}{2}$ kilometra u najtežem terenu između Gromovače i Cepuraša još ljetos dovršiti. Konačno će pristupilo radovima oko izgradnje ceste između Karlobaga i Šibenika, pa ćemo tako doći i do ovoga tako poželjnog cestovnog spoja između Primorja i Dalmacije, što je već godine 1929. H. P. D. predlagalo i odonda redovito urgiralo. Popravila se Krajačeva kuća u Velebitu, dok se popravci u kući na Bijelim Stijenama i Rosijevoj pripremaju.

Narodna škola zdravlja obratila se na predsjednika g. prof. Pasarića i g. Dr. Krajača za savjet i potporu u njihovoj nakani izgradnje dačkih planinarskih domova na potezu Medvednica, Samoborsko Gorje, Žumberak, Klek, Gorski Kotar, Primorje.

Na održanim konferencijama u društvenim prostorijama uz prisuće gospode prof. Pasarića, prof. Stahuljaka i inž. Neumana, a od strane Škole narodnog zdravlja Dr. Rasuhin, Dr. Prebeg i prof. Mahorić, stvoren je građevni program za navedeni potez i to tako, da će se njihove kuće sa našima upotpunjavati s obzirom na naš budući građevni program. Nacrte za ove gradnje izradio je inž. J. Neumann, pa se po njima već i gradi prva dačka planinarska kuća na Ošttru kraj Samobora.

Publikacije i predavanja.

Opću pažnju pobudilo je i u inostranstvu odlično opremljeno i redigovano društveno glasilo »Hrvatski Planinar« pod uredništvom prof. J. Pasarića. Uz izvrsne fotografije donašalo je glasilo čisto planinarske, uvijek interesantne članke, sve potrebne obavijesti o radu i odlukama podružnica, Matice, Saveza i o planinarskim pokretima, a i naučne rasprave. Predavanja održana su 2 u Brodu i to: 1. po g. Dru. Poljaku »O Velebitu« i jedno po g. Dru. Hircu sa veoma dobrim moralnim i materijalnim uspjehom. Osobitu aktivnost u predavanjima razvio je, kao što i prošlih godina, potpredsjednik g. prof. Vladimir Stahuljak, i to:

12. V. 1932. u Dugoj Resi »O planinarstvu« sa 123 slike; 18. V. 1932. u Remetama »Remete« sa više slika; 16. VIII. 1932. u Pakracu 2 predavanja: 1. »Naše Alpe« i 2. »Planinarstvo«; 19. VII. u Zagrebu »Planinarstvo«; 20. VII. na Medvedgradu »Medvednica i Medvedgrad«; 10. IV. 1933. u Osijeku »Upoznajmo naše planine«; 11. IV. 1933. u Virovitici isto; 12. IV. 1933. u Pakracu isto; 29. IV. u Samoboru isto; 4. V. 1933. u Zagrebu »Split, Solin, Trogir i Kaštela«; 19. VI. 1933. u Ravnoj Gori »Svrha i organizacija planinarstva« i »Upoznajmo naše planine«.

Sva su ta predavanja bila izvanredno posjećena i mnogo su se dopala, pa nam stalno dolaze zahtjevi i molbe od naših podružnica, da ih g. prof. Stahuljak ponovno održi.

U Pučkom Sveučilištu nisu se mogla održati predavanja, jer je ova institucija odlučila držati u buduće predavanja samo po svom programu.

Kontakt sa podružnicama bio je ove godine veoma srdačan i čest, pa se uveo običaj, da prvoj sjednici upravnog središnjeg odbora u mjesecu prisustvuju i predsjednici podružnica, u koliko će im to biti moguće. Mnogi su tim sjednicama prisustvovali.

Ukupno održao je upravni odbor 34 sjednice i bezbroj konferencija, dakle daleko više, nego u ranijim godinama.

Broj podružnica povećao se je za 6, i to osnutkom podružnice »Kamenjak« na Rabu, »Bjelolasice« u Ravnoj Gori, »Paklenice« u Južno-Velebitskom Starigradu, »Strmca« u Novoj Gradiški, »Dilj-Gore« u Brodu i »Gorštaka« u Mrzloj Vodici. Sve su te podružnice i živo proradile.

»Kongres »Saveza planinarskih društava« održao se 6. I. o. g. u Mariboru. Kao naši delegati sudjelovali su ondje predsjednik prof. Pasarić i Dr. Krajač. Uz ostali redoviti program prihvaćena je poznata zajednička deklaracija, izrađena po g. Dru. I. Krajaču. U novi odbor »Saveza« izabran je na mjesto predsjednika Dr. Tominšek, bivši predsjednik S. P. D-a, za prvog potpredsjednika Nedeljković, za drugog potpredsjednika prof. J. Pasarić. U »Savez« primljeni su kao novi članovi »Jugoslavenski Turist« i »Morava«, a odbijen je primitak društva »Prijatelj Prirode«.

Konferenca za osnutak društva za izgradnju putova, potrebnih za turizam, održala se u društvenim prostorijama »Udruženja Jugoslavenskih Inžinira i Arhitekta« 11. V. o. g. Na poziv »Udruženja« sudjelovali su delegati H. P. D. Dr. I. Krajač i inž. J. Neuman. Tom zgodom razložio je Dr. Krajač svoju tezu o putovima za internacionalni promet i značaj kod nas, koja glasi:

»Najvažniji put za nas je onaj, koji najkraćim putem spaja srednju Evropu sa našim Jadranom, pomoću takovog puta mogla bi se stvoriti na našem Jadranu rana proljetna i kasna jesenska sezona, a i ljetna sezona bolje iskoristiti. Trasa toga puta imala bi ići od Zagreba kroz Liku do Šibenika (smjerom stare rimske ceste) od Ričice preko Gačešina stana na Obrovac sa transverzalnim spojnicama Senj, Plitvice, Bihać. A Zagreb imade najkraći spoj preko Beča, Bratislave sa srednjom Evropom. Najkraća veza za Rumunjsku na Jadran je Beograd — Bihać željeznicom, te auto cesta Bihać — Senj. Na taj način mogao bi se Jadran turistički iskoristiti od Jablanca do Šibenika sa brzim i najkraćim pristupom na najljepše naše otroke i međuotočne kanale.«

Ova teza naišla je na veliko shvaćanje u inženjerskim stručnim krugovima, pa je i ovom zgodom H. P. D. afirmiralo svoj značaj u riješavanju naših turističkih problema.

Parcelacija Sljemena se nastojala sa izvjesne strane ponovno forsirati sa svim njenim štetnim posljedicama za planinarstvo i grad Zagreb.

H. P. D. vjerno svojem ranijem nastojanju, povelo je uspješnu akciju za uščuvanje šuma na Medvednici u svom glasilu, novinskim člancima i raznim predstavkama na gradsko zastupstvo, i na načelnika grada Zagreba, pa je uspjelo, da se šume na Medvednici proglose zaštitnim parkom sa prijebornom sjećom.

Akcijom Središnjice H. P. D. u Zagrebu mnogo se pridonijelo, da će podružnica u Samoboru doći u posjed historijskog Okić-grada. Pohvalnim nastojanjem odbornika Središnjice g. Jerkovića, kupila je H. P. D. od »I. Hrv. Štefionice« za Din 10.— Cesar-grad.

Na molbu H. P. D. dana je dopisom Ministarstva trgovine i industrije pod br. 20057/T 3 od 29. V. 1933. H. P. D. pripomoći za unapređenje turizma, za dovršenje turističkog puta na sjevernom i srednjem Velebitu od Din 10.000.

Na Sljemenu održala je Središnjica Ski tečaj pod vodstvom učitelja A. Žingerlina i Drage Fučkara, te tom zgodom članovima dala veliki popust za opskrbu i hranu. Odziv za ovaj tečaj bio je veoma slab. Prijateljski odnošaj između Planinarskog društva »Runolist« i H. P. D-a nemilo se poremetio uslijed čudnog postupka »Runolista«, koji je pregovarao sa gradskom općinom za zem-

ljište za gradnju svoje kuće na Medvednici, a da nije prije toga tražio sporazum u smislu saveznih pravila H. P. D-a kao starije i interesirano na tom terenu. Iz tog očitog prekršaja Saveznih pravila nastala je i druga neugodnost, što je Planinarsko društvo »Runolist« konačno skloplilo sa gradskom općinom grada Zagreba nepovoljan ugovor za zakup zemljišta, prema kojem se ono obvezalo platiti gradskoj općini zakupninu u visini stanovitog postotka od brutto prihoda kuće, koju će sagraditi. H. P. D. zatražilo je, da mu se dade u zakup pre prostor pred župnom kućicom kod Sv. Jakoba, nakon što je ranije skloplilo predugovor sa župnim uredom u Šestinama za zakup ove veoma oštećene kućice. Bila je nakana društva na tom mjestu postaviti opskrbnika i tako skijašima i planinarima i izletnicima omogućiti jeftinu opskrbu. No općina grada Zagreba nakon slučaja sa »Runolistom« tražila je i od planinarskog društva tako visoku zakupninu, da društvo nije moglo pristati, pak iznajmila taj pre prostor privatnom licu g. Petaniku za Din 2.000 godišnje, koja se zakupnina povisuje za 2 godine na 4.000 Din. H. P. D. je svoj spor sa »Runolistom« prijavilo »Savezu Planinarskih Društava« u Ljubljani. Na zadnjem kongresu »Saveza Planinarskih Društava«, koji se održao u Ljubljani 24. i 25. VI., a H. P. D. za stupao je predsjednik g. J. Pasarić, nije se još ovaj spor sa »Runolistom« riješavao. Time bi u glavnome bio prikazan rad H. P. D. središnjice u Zagrebu za vrijeme ovog Upravnog odbora, pa molim glavnu skupštinu, da ovaj moj tajnički izvještaj izvoli uzeti na znanje.

Iza toga, što je g. ing. Neumann pročitao tajnički izvještaj, razvila se debata.

G. Dr. Vimpulšek želi staviti predsjedništvu i skupštini prijedlog, da se ne vodi o svakom izvještaju posebna debata, nego generalno iza svih izvještaja.

G. Dr. Krajač, I. potpredsjednik, ističe, da je potrebno, da se drži dnevni red i zato da se ne mogu akumulirati izvještaji.

G. Dr. Prebeg traži riječ.

G. Dr. Janečović stavlja dva pitanja na tajnika: 1. Koliko je odbornika bilo na konstituirajućoj odborskoj sjednici i 2. da li je odbor primio zahtjev članova za saziv vanredne glavne skupštine?

Tajnik g. Neumann: Bilo je prisutno 9 odbornika od grupe Dra. Prebega i 8 odbornika od središnjeg odbora, 17. studenoga 1932, primio je odbor zahtjev za saziv vanredne glavne skupštine. Tome se nije moglo udovoljiti, jer se naznačeni dnevni red kosio sa društvenim pravilima.

Predsjednik g. Pasarić traži, da govornici ne govore više od 10 minuta, da se ne bi debata predugo zavukla.

G. Dr. Prebeg izjavljuje, da će on govoriti koliko hoće.

G. Dr. Pasarić: Konstatiram, da se g. Dr. Prebeg ne pokorava predsjedništvu.

G. Dr. Gojtan: Čujmo ga, neka govoriti koliko hoće.

G. Dr. Prebeg moli svoje pristaše, da sačuvaju mir i disciplinu. — Odbor je prikazao rad društva od 10—12 godina unatrag, a ne od ove godine, kad je sadašnja uprava na vlasti. Taj rad bio je sasvim negativan.

Konstatira, da je istupila iz odbora većina, a manjina je sebi optirala i revizore, a to može samo glavna skupština.

Cinovnica u poslovniči nije smjela članovima davati informacije; u tome ju je priječio g. Korov.

Kontakt članova sa upravnim odborom je manjkav. Članovi i sekcijske nisu htjeli suradivati s ovakovim odborom.

Kriva je tvrdnja u tajničkom izvještaju, da pročelnici sekcije moraju biti u odboru.

Odbor se ispričava, da nije mogao raditi radi privredne krize. A ipak je odbor previše trošio. Koliko je samo plaćao g. Koroyal Nadalje su inkasaciju obavljali članovi uz proviziju.

Čuli ste u izvještaju, da je ovaj odbor u sukobu sa bratskim društvom »Runolist!« Znajte, da ove godine nije Matica htjela održati predavanja i ako ju je na to pozvalo »Sljeme.«

Najtragičnije poglavlje — naše kuće. Na Velebitu su sagrađene kuće, koje danas nijesu uporabive! Čovjek, koji drži do svoga dostojanstva, ne može stanovaći sa štakorima i gamadi. Dobre su kuće na Mosoru i Ravnoj Gori.

»Tomislavov Dom« — naša sramota. Ja se ne stidim priznati, da ne idem u »Tomislavov Dom«, nego u kuću »Gradskih činovnika.« Tamo je ovaj odbor namjestio opskrbnika, koji je pod kaznenom prijavom kod Sudbenog stola u Osijeku i Zagrebu. U kući vlada strahoviti nered! (Burni pljesak.).

To je sve znao i upravni odbor i vodio je istragu, ali ne znamo koliko je napredovala.

Zaključeno je, da se izda Vodič po Hrv. Primorju i Album hrvatskih planina. To se do danas nije provedlo.

Godine 1929. predloženo je na glavnoj skupštini, da se ustanove u Gorskem Kotaru stanice za prvu pomoć. To se nije provedlo.

(Upadica: Tko je bio tajnik?)

Svemu je kriva samovolja predsjednika Pasarića i g. Krajača. Njihovi samovoljni postupci idu tako daleko, da se na Velebitu imenuju Pasarićevi i Krajačevi Kukovi. Čudim se, kad se g. Krajač toliko nabacuje s evropskim planinarskim društvima, kako ta društva mogu bez njega egzistirati. (Dr. Krajač: Da je Krajač tamo, i tamo bi se za njega znalo!).

Octao sam u posve kratkim potezima nerad ovoga odbora kroz prošlu godinu. Pozivam Vas, da se prema tomu odlučite!

(Buran pljesak.).

Riječ ima g. Gojtan, predsjednik podružnice u Gospiću.

I ja imam prigovora protiv sadašnjeg upravnog odbora. Ali to su takove sitnice, koje ja ne mogu ovdje u ozbiljnoj formi iznositi. Ja ne mogu da predbacujem trice o jednoj poslodavčici ili o kuharici, jer bih morao da se ponizim ispod dra. Prebega. Potpuno usvajam tajnički izvještaj.

Od 16 prigovora, koje je iznio Dr. Prebeg, nijedan nije tako ozbiljan, da bi o tom bilo vrijedno pertraktirati na ovom mjestu.

Prva tačka! (Upadice: Točka!) U tajničkom izvještaju se nalazi i rad podružnica, ali je g. tajnik rekao, da će to biti štampano, i da ne će zato čitati, jer bi to previše umaralo.

Prigovara se, da je odbor nepravedno postupao sa članovima grupe Dra. Prebega. Ja nijesam mogao dobiti utisak, da je to točno. Dr. Prebeg optužuje ovaj odbor samo za zadnju godinu, a za ostalih 10 godina uzima i on odgovornost. U tih 10 godina rada spada i Prebegov prigovor o zahodu. — Onih 9 odbornika, koji su sačinjavali većinu, nijesu smjeli izaći. Ostali su imali krovum i mogli su odlučivati po miloj volji. Kad se prigovara o poslovotkinji, primjećujem, da je g. Korov sasvim ispravno shvatio svoju dužnost, ako joj je priskočio u pomoć, dok ona nije nešto znala. (Glasovi: Znala je!) Ako je bila kakova nekorektnost u tom, dužnost članova je bila, da podnesu o tom prijavu odboru. (Mnoge nerazumljive upadice sa strane članova).

Zašto sekcije nijesu htjele suradivati?

Taj prigovor pogoda same sekcije, jer društvo predstavlja predsjednik.

Izdaci za g. Korova i poslovotkinju ne spadaju na izvještaj tajnika, pa će se na to osvrnuti kod blagajničkog izvještaja.

Spor sa »Runolistom« stoji na našoj strani.

Radi toga, što se nijesu držala zajednička predavanja, ne može se predbaciti odboru krvica.

Ne vjeruje, da je u kućama na Velebitu takav nered, jer kuću na Visočici nije Dr. Prebeg ni spominjao, a ta je kuća u redu. (Glasovi: Imamo svjedoka!)

Prigovara se, da su opskrbnik i njegova žena mnogo skrivili. On je sam bio na Sljemenu i nije video nikakvog nereda. Zašto Dr. Prebeg nije podnio odboru prijavu? (Upadice). Dr. Gojtan nadvikuje uznemireno slušateljstvo: »Nemate prava tužiti se, jer nijeste podnijeli odboru prijavu!«

Prigovor o Poljakovom Vodiču spada u krivnju Dra. Prebega, jer je i on bio u odboru, kad se Vodič stampao. Sramota je za planinare, da nijesu kupili ovu knjigu, koja se već mogla raspačati!

Također nije grijeh ovog odbora, što je propustio izdati Vodič po Hrv. Primorju, jer se to nije niti ranije učinilo.

Istiće, da odavna pozna i cijeni rad g. Pasarića, s kojim je suradivao još prije 20 godina, kad je obnovio podružnicu u Gospicu i s Pasarićem smisljao o izdavanju »Hrvatskog Planinara«.

Kako to, da se g. Pasariću sad najedamput prigovora, da je diktator? Zar to gospoda nijesu prije vidjela?

Najnezbiljniji prigovor je o nominaciji kukova na Velebitu. Dr. Prebeg to naziva megalomanjom. Ali i na njegovoj strani ima megalomanije, pa si ovdje mogu i jedni i drugi pružiti ruke!

Pokušavao je, da dovede obje strane do izmirenja! Sada vidi, da do izmirenja ne može doći radi ovakovih sitničavih razloga. Očekivao je, da će se iznijeti stvarni prigovori, a kad tamo, iznose se same sitnice.

Riječ ima g. Dr. Janečović:

Planinarstvo uzgaja ljubav, snošljivost i disciplinu. Na ovoj skupštini nije toga video. Nije mu stalo ni do Prebega ni do Pasarića, nego do »Hrvatskog Planinarskog Društva!« (Pljesak i burno odobravanje).

Kao odvjetnik Dra. Prebega stavio je kod suda prijedlog g. Pasariću i Prebegu, da se pomire.

Iz tajničkog izvještaja konstatira, da se je na konstituirajućoj odborskoj sjednici manjina nametnula većini. To je bilo pogriješno. Ali, kad se to već dogodilo, nije se smjelo u pomoć prizivati sudove i vlasti. To je krivnja Dra. Prebega.

Krivnje ima i na odboru. Dužnost mu je bila, da sazove vanrednu glavnu skupštinu, a odbor je to mimošao sa fiškalskim dosjetkama.

Ako ste se sukobili, povucite se i jedan i drugi i pustite, da dode do izražaja volje članova.

Riječ ima g. Dr. Ružić, potpredsjednik podružnice u Sušaku: Stojimo pred proslavom 60-godišnjice. Mi bismo očekivali, da će se na ovoj skupštini raspravljati o proslavi ovog jubileja.

Uspjehe su stvarali ljudi, koji imadu srca i ljubavi za društvo. Mjesto da danas te ljudi hvalimo, mi ih rušimo i ponizujemo. (Upadice.)

Kad smo dobili brošuru Dra. Prebega, bilo mi je žao, da se tim stvarima daje publicitet. Sukob je trebalo iznijeti pred obranički sud. Došao je do uvjerenja, da se radi o ličnom sukobu. G. predsjedniku se imputiraju takove stvari, koje su i na protivnoj strani. Bolji je dobar diktator, nego loša sloboda!

Tu je zapravo sukob dvaju mentaliteta. Iz razgovora sa pretstavnicima opozicije razabrao je, da se prigovara, što se po planinama grade nerentabilne kućice, a u Zagrebu bi trebalo osnovati dom sa plesnom dvoranom, gdje bi se planinari mogli zabavljati.

Prije mjesec dana uzelo nas je više članova izvan Zagreba inicijativu, da se ovaj spor izgledi. Stavljao je i jednoj i drugoj grupi prihvatljive prijedloge U Pasarićevoj grupi naišao je na dobru volju. Prijedlog je bio, da se sporazumno između jedne i druge grupe iznese neutralna lista. Umolio je g. Vučaka, da bi u toj misiji dalje radio. Na tom je radio do zadnjeg momenta. Predsjednik Pasarić je pristao, da odstupi. Jedna i druga grupa pristala je na sporazum, ali je sa strane gg. Vučaka i Prebega sporazum bez motivacije odbijen.

Zato sam došao do konstatacije, da se moram opredijeliti za predsjednika Pasarića. (Burne upadice.)

Poziva članove, da ne kompromitiraju sjajnu prošlost društva, i neka paze, da ne postanu grobari društva.

Riječ ima g. Dr. Vimpulšek: Drago mu je, da je čuo ranije govornike. Razumije sentimentalne glasove ranijih govornika iz provincije. Provincija je mirna i tužna, a Zagreb je buran.

Tko je kriv, da je došlo do ovako revolucionarne skupštine? Sadašnje vodstvo. Zašto gospoda nijesu vodila računa o glasu puka? To je uprava pogrešila još ranije, a ne tek onda, kad je odbila zahtjev za saziv vanredne glavne skupštine. Puk nije kriv, ako je prešao granice dozvoljene agitacije. Kriva je uprava.

Za posredovne razgovore nema mjesta na glavnoj skupštini.

U početku je samo predsjedništvo pravilo upadice, pa nije čudo, da se to dogadalo i u puku.

Pita druga Ružića i Gojtana, zašto nijesu ranije učinili pritisak na upravu, da uvede red, a ne da dolaze u zadnje vrijeme sa prijedlozima o sentimentalnom sporazumu?

Nemojmo biti sentimentalni i misliti, da će društvo propasti, ako dođe do promjene u upravi! Ako je g. Pasarić bio spremjan odstupiti, bilo bi ljepeš, da je odstupio pred skupštinom. (Glasovi: Isto i Prebeg.)

Da je to bilo učinjeno, svi bi bili spremni na nešto takvoga. Traži, da odbor prizna, da je grubo povrijedio prava puka, kad nije sazvao vanrednu glavnu skupštinu. Predlaže, da odstupi sadašnji odbor i da stavi na dnevni red izbor novog odbora. Neka se prede na glasanje.

Riječ ima g. Balenović.

(Veliki nered i buka među članstvom. Diže se Dr. Prebeg i poziva članstvo, da se umiri.)

G. Balenović: Čuli smo riječ diktator! Tko je diktator: ovaj odbor ili Dr. Prebeg? (Velika buka.)

Ja izjavljujem, da će glasovati za dra Prebega, ako se nade netko, tko je mogao dulje od mjesec dana ostati u odboru sa drom Prebegom, ako se je njemu usprotivio. (Velika buka traje neprestano i govornik je stalno prekidan.)

Opravdava to, što se g. Pasarić nije mogao složiti s drom Prebegom, da ovaj bude potpredsjednikom.

(Zestoke upadice: To su lične stvari!)

G. Balenović nadvikuje: To je grupa dra Prebega, koja pravi nered!

Riječ ima g. Dr. Kraljević: U interesu je same stvari, da se saslušaju svi govornici. (Nemir još dalje traje.) Ja sam sretan, da na ovoj skupštini mogu konstatirati dvije stvari. Sretan sam, što na ovoj skupštini imade toliko mladoga i ljepega svijeta. Ja sam sretan, što vidim, da se moj prijatelj dr. Prebeg popravio. On je

danasmam odsudio svoj rad. (Upadice i buka.) Vi ćete ga držati dотle, dok se za njega ne uvjerite o onom, o čemu smo se mi već uvjerili.

Odvjetnik dra Prebega g. dr. Janečović rekao je . . . . (Prekidanje.) Pitam ja gospodina, koji bi odbor mogao ostaviti društvo bez glave nakon jednoga istupa? (Velika i dugotrajna buka.)

Mi smo morali odrediti prijedlog . . . . (govornik nastavlja, ali ga ja radi velike buke ne mogu čuti.)

Ja sam zadovoljavao dra Prebega tako dugo, dok sam ga slao, da reprezentira i čita moje rukopise kao svoj original.

Dr. Prebeg je iza dva i pol mjeseca napisao brošuru, u kojoj je vrijedao. Odbor je dao pismeno saopćenje, da nije imao nakane vrijedati. Dr. Prebeg je mimošao društveni sud. Utekao se redovnom судu i policiji. Upravni je odbor imao kvorum iza toga, kako je Prebegova grupa napustila odborsku sjednicu. Dakle odbor nije pogriješio, kad se nije pokorio volji onog člana, koji je istupio. (Buka ne prekidno traje.)

Na lijepi govor g. dra Vimpulšeka imam primijetiti, da taj govor imade dvije pogreške. Prva je, što je zamjenio članstvo sa pukom, a druga je, što predbacuje odboru kao pogrešku, što nije radio protiv pravila te nije sazvao vanrednu glavnu skupštinu.

(Upadice traju.) Dr. Krajač primjećuje uznenirenom članstvu: Ja vidim u svemu ovom mladenački temperament, koji mi se sviđa!

Kad g. Vimpulšek veli, da se je odbor trebao staviti nad pravila, to je skliski put, kojim jedan odbor ne smije poći.

Razlozi, koje je naveo g. Prebeg nijesu takovi, s kojima se izilazi na 59. godišnju skupštinu kulturnoga društva; tu se radi o kuharicama i zahodima.

(Buka mi ne dopušta, da čujem konac govora.)

Predsjednik g. Pasarić najavljuje, da se prelazi na glasanje o tajničkom izvještaju. Prije glasovanja čita poruke triju podružnica.

Podružnica iz Splita javlja, da se odlučila za apstinenciju, jer cijeli spor smatraju ličnim sukobom, koji ne vodi ka koristi za društvo. Pozivaju obadvije strane, da se bratski sporazume.

Podružnica iz Makarske javlja, da su jednoglasno zaključili, da se apstiniraju. Spor smatraju ličnim. Sukob u središnjici djeluje nepovoljno na razvitak planinarstva u pokrajini. Apeliraju na drugarsku planinarsku svijest, da dode do sporazuma.

Podružnica iz Dubrovnika apelira na bratski sporazum.

Prelazi se na glasovanje. Skrutatori su gg. Dr. Janečović i Dr. Torbar. Glasalo se javno i pojedinačno. Glasovanje je trajalo od 12.45 sati do 3.15 sati. Skrutatori su proglašili slijedeći rezultat:

Glasovalo je 25 podružnica sa 206 glasova. Za tajnički izvještaj glasovalo je 169 glasova podružnica, a protiv tajničkog izvještaja 37 glasova.

Članova središnjice glasovalo je 380, 70 je glasovalo za tajnički izvještaj, a 310 protiv tajničkog izvještaja.

Ukupno je palo 586 glasova, od toga 239 za tajnički izvještaj, a 347 protiv tajničkog izvještaja, prema tome 108 glasova većine sa »ne«.

Iza toga izjavljuje predsjednik Pasarić: Budući nam je glavna skupština odglasala nepovjerenje, povlačimo konsekvence, polažemo časti i odilazimo odavle. O izboru novoga odbora odlučit će vanredna glavna skupština, koju ću sazvati.

Zaključujem ovu glavnu skupštinu.

Pisao i dovršio (3.14 h popodne).

Stjepan Urban v. r.

Pošto je predsjednik H.P.D-a g. Pasarić izjavio u ime čitavog upravnog odbora, da iz činjenice odglašanog mu nepovjerenja povlači konzekvene i polaze kako predsjednički, tako i mandat čitavoga odbora, ustaje Vimpulšek dr. Vlastimir kao član središnjice H.P.D.-a i moli skupštinu, da mu dozvoli riječ za prijedlog. Dobivši dozvolu dr. Vimpulšek predlaže, da skupština zaključi, da se nastavi raspravlјati dnevni red, kako je on za današnju skupštinu određen na oglasu odstupajućega upravnog odbora time, da se taj dnevni red u točki 8. prema promijenjenom stanju stvari, a obzirom na odstup predsjednika i upravnog odbora promijeni tako, da se imade pod tom točkom obaviti potpuni i iznovični izbor predsjednika i čitavog upravnog odbora. Istodobno ističe, da je prijedlog odstupajućeg predsjednika Pasarića, da će se slijedeća skupština za nastavak ove sazvati kao izvanredna za 14 dana s novim dnevnim redom, u kojem će biti i izbor novog upravnog odbora, neprovediv i neologičan, jer bi po tom prijedlogu saziv izvanredne glavne skupštine bio nemoguć, pošto ga ne bi imao tko sazvati, kad je dosadanji upravni odbor zajedno sa predsjednikom odstupio, te bi prema tome društvo ostalo bez uprave u smislu društvenih pravila.

Kako nijedno društvo pa ni H.P.D. niti može niti smije ostati bez uprave, ako ne će, da bude izazvana uprava po komesaru, koga bi za taj slučaj imala imenovati uprava policije, predlaže, da se radi nastavka skupštine izabere po skupštini privremenim predsjednik ad hoc sa zadatkom, da odmah u nastavku današnje redovite glavne skupštine obavi izbor nove uprave i zatim, da toj novoj upravi preda agende društva.

Na taj poziv predlaže dr. Prebeg kao član središnjice, da skupština izabere predsjednikom iste privremeno dra Vimpulšeka i da se rasprava nastavi po istaknutom dnevnom redu, pa da se napokon provede izbor nove uprave društva. Skupština jednoglasno izabire privremenim predsjednikom dra Vimpulšeku.

Preuzimajući dr. Vimpulšek privremeno predsjedništvo nastavljene skupštine imenuje voditeljem skupštinskog zapisnika druga Waltera Jankowskoga, ovjeroviteljima zapisnika drugove Malivuka Mirka i Freudenreicha Aleksandra, te skrutatorima drugove Maričića Mladena i Weilera Vladimira.

Pošto su imenovani članovi predsjedničkog biroa zauzeli svoja mjesta predsjednik dr. Vimpulšek proglašuje, da se današnja 59. redovita glavna godišnja skupština H.P.D-a nastavlja.

Zapisnik

nastavka 59. redovite glavne godišnje skupštine Hrvatskog planinarskog društva u Zagrebu, održane u nedjelju dne 2. srpnja 1933. u prostorijama Društva sv. Jeronima u Zagrebu, Trg Kralja Tomislava broj 21.

Prisutno oko 400 članova od strane Matice i podružnica.

Prelazi se na treću točku dnevnoga reda: Izvješće blagajnika. Predsjednik konstatira, da ovu točku nije moguće raspraviti s razloga, što je upravni odbor zajedno sa svojim blagajnikom odsutan. Stoga predlaže, da se ova točka raspravi tako, da skupština stavi u dužnost novom upravnem odboru, da po stanju blagajničkih knjiga izradi izvještaj za period odstupajućega upravnog odbora, da ga predloži na reviziju novom nadzornom odboru, a na slijedećoj redovnoj glavnoj skupštini da podnese kako izvještaj blagajnika, tako i izvještaj nadzernog odbora zbog podjeljenja određenice odstupajućem upravnom odboru.

Skupština jednoglasno zaključuje, da se prijedlog predsjednika prihvata i da se prema tomu točka 3. dnevnoga reda time likvidira.

Prelazi se na četvrtu točku dnevnoga reda: Izvještaj nadzornog odbora. Privremeni predsjednik predlaže, da skupština zaključi, da se ova točka skine sa dnevnoga reda iz ovih razloga: 1. što se je nadzorni odbor povukao zajedno sa upravnim odborom, pa je prema tomu referat nadzornoga odbora nemoguć; 2. što je odstupajući nadzorni odbor bio po statutima nevaljan i nenađežan, jer ga nije izabrala glavna skupština društva, već ga je sasvim protupravilno opcijom imenovao prijašnji društveni upravni odbor, odnosno njegov predsjednik, pa stoga taj nadzorni odbor nije imao prava, da blagajničko poslovanje pregleda niti je bio nadležan, da o tom podnosi izvještaj glavnoj skupštini. Predlže, da se novom upravnom odboru stavi u dužnost, da dade po novom nadzornom odboru preispitati rad i račune odstupajuće uprave društva, pa da svoj izvještaj o izvršenom poslu podnese slijedećoj redovitoj glavnoj godišnjoj skupštini.

Skupština zaključuje, da se prijedlog predsjednika u cijelosti prihvaca. Time je ova točka dnevnoga reda svršena.

Prelazi se na točku 5. dnevnoga reda: Podjeljenje odrješnice upravnom i nadzornom odboru.

Privremeni predsjednik konstatira, da je ova točka dijelom već raspravljena time, što nije prihvaćen izvještaj tajnika pod točkom 2., pa je uslijed toga odrješica upravnom odboru uskraćena, isto tako se neriješeni dio te točke ne može riješavati, jer nadzornog odbora na skupštini više nema, a osim toga i zato, jer ga skupština prema netom donesenom zaključku pod toč. 4. dnevnoga reda ne smatra nadležnim, da podvrgne rad upravnog odbora i blagajnika reviziji i da o tom glavnoj skupštini podnese izvještaj. U vezi s time predlaže, da se ova točka dnevnoga reda u neriješenom dijelu skine sa današnjeg dnevnoga reda, pa da skupština zaključi, da se novom upravnom odboru stavi u dužnost, da podjeljenje odrješnice upravnom odboru, obzirom na izvješće blagajnika, i nadzornom odboru, obzirom na njegov posao, stavi na dnevni red slijedeće redovite glavne godišnje skupštine.

Skupština prihvaca ovaj prijedlog u cijelosti jednoglasno, i time je točka 5. dnevnog reda potpuno riješena.

Prelazi se na točku 6. dnevnoga reda: Odobrenje godišnjeg proračuna.

Privremeni predsjednik ustanavljuje, da ovu točku dnevnoga reda nije moguće riješiti na današnjoj glavnoj skupštini, jer se je upravni odbor sa skupštine povukao i sa sobom ponio prijedlog novog proračuna, pa prema tome nema mogućnosti, da skupština ovaj prijedlog raspravi. S toga predlaže, da se ova točka skine s dnevnoga reda i da se novom upravnom odboru, koji će biti izabran, stavi u dužnost, da izradi prijedlog proračuna za narednu godinu, pa da ga na slijedećoj redovitoj glavnoj godišnjoj skupštini predloži na naknadno odobrenje. Skupština prihvaca jednoglasno ovaj prijedlog u cijelosti i time je 6. točka dnevnoga reda apsolvirana.

Prelazi se na 7. točku dnevnoga reda: Prijedlozi upravnog odbora, podružnica i pojedinih članova.

Privremeni predsjednik konstatiše, da se ni ova točka dnevnoga reda ne može raspraviti, jer je eventualno podnesene prijedloge upravnog odbora, podružnica i pojedinih članova bivši upravni odbor kod svoga odlaska sa skupštine sa sobom ponio i ova ih skupština nema, da bi ih mogla raspraviti. Pita s toga skupštinu i skupštinare, a naročito one, koji su bilo u svoje ime bilo u ime podružnica, koje zastupaju, odstupajućem upravnom odboru podnijeli, da li kod podnesenih prijedloga ostaju ili od njih odustaju. Predsjednik podružnice »Ravna Gora« u Varaždinu prof. Filić izjavljuje, da je njegova podružnica podnijela prijedlog, ali on u ime podružnice za sada od toga prijedloga odustaje. Ostali

skupštinar izjavljuju, da nijesu nikakvih prijedloga podnijeli. S toga privremeni predsjednik predlaže, da se ova točka s današnjeg dnevnog reda skine i da skupština stavi u dužnost novom upravnom odboru, da podnesene prijedloge iza preuzeća agenda od odstupajućega upravnoga odbora uzme naknadno u pretres.

Skupština prihvata ovaj prijedlog jednoglasno u cijelosti i time točku 7. dnevnoga reda završava.

Prelazi se na 8. točku dnevnoga reda: Izbor predsjednika, čitavog upravnog i nadzornog odbora.

Privremeni predsjednik poziva skrutatore, da preuzmu svoju dužnost. Međutim ustaje drug Malivuk Mirko, član središnjice H.P.D-a i predlaže, da se izbor predsjednika, upravnog i nadzornog odbora izvrši per acclamationem s razloga, što je vrijeme skupštine već poodmaklo i što je obavljenim glasovanjem kod točke 2. dnevnoga reda o davanju povjerenja i odrješnice dosadanjem upravnog odboru razmjer glasova skupština potpuno ustanovljen, pak predlaže, da se izabere slijedeća lista, koju poimenično čita:

Predsjednik: g. dr. Cividini Ante, ravnatelj učiteljske škole u m. Upravni odbor: ing. Zvonimir Badovinac, čin. šum. odsjeka kr. banske uprave, Ćiril Bronić, knjižar, poslovoda, Antun Glad, trgovac, Adolf Gomerčić, referent za turizam kod kr. banske uprave, Slavko Hitzthaler, fotograf, poslovoda, Walter Jankowsky, priv. čin., Stjepan Križić, brav. obrtnik, Josip Levak, grad. čin., Drago Mihajlović, cand. teh., Josip Monjac, graditelj, dr. Zlatko Prebeg, odvjetnik, Rudolf Rebernjak, odvj. perovoda, ing. Lujo Sengyergy, čin. Higijenskog zavoda, Viktor Šetina, grad. čin., Josip Vučak, kapetan, Juraj Vuković, upravitelj nadb. ekonomije, Vladimir Weiler, grad. poduzetnik, dr. Andrija Živković, sveuč. profesor.

Nadzorni odbor: Milivoj Benković, bank. čin., Ivka Crnetić, priv. čin., dr. Vladimir Vimpulšek, odvjetnik.

Predsjednik pita skupštinu, da li prima prijedlog predлагаča, da se predloženi funkcionari upravnog i nadzornoga odbora na čelu sa predsjednikom izabiru per acclamationem. Skupština jednoglasno sa velikim odobravanjem prihvata prijedlog, a predsjednik konstatira, da je prema tomu skupština zaključila, da se izbor nove društvene uprave i nadzornoga odbora obavi per acclamationem, a ne pojedinačnim pismenim glasovanjem.

Zatim predsjednik pita skupštinu, da li ona prihvata prijedlog predлагаča g. Malivuka Mirka, da se po njemu predložena lista predsjednika, upravnog i nadzornog odbora prihvata, te prema tomu da li se na toj listi predložena lica smatraju izabranima onako, kako su predložena. Skupština jednoglasno odgovara, da predloženu listu prihvata i da glasuje za predložene, te ih bira za predsjednika odnosno članove upravnog i nadzornog odobra onako, kako su predloženi.

Iza toga predsjednik proglašuje, da su izborom per acclamationem izabrani predsjednik središnjice H.P.D-a u Zagrebu, zatim upravni i nadzorni odbor, te čita sve poimenično.

U vezi s time konstatira predsjednik, da je u skupštini odnosno u njezinom nastavku uključivo sve do obavljenoga izbora sudjelovalo 380 članova središnjice i delegati od 7 podružnica, pak je sa svim tim glasovima jednoglasno obavljen izbor nove društvene uprave. Povrh toga ističe, da taj broj znači i apsolutnu većinu ove skupštine i prema broju njezinih učesnika, koji su sudjelovali kod glasovanja o povjerenju pod točkom 2. dnevnoga reda.

Iza toga privremeni predsjednik pozdravlja novo izabranog predsjednika, te upravni i nadzorni odbor, pak vodstvo skupštine predaje novom predsjedniku. (Velike aklamacije: Živio!).

Novo izabrani predsjednik uzimlje predsjedničko mjesto uz burni pljesak. Na to dobiva riječ dr. Jane ković, koji zanosno pozdravlja novoga predsjednika i svu braću skupština. Naglasuje, da za njegovog dugogodišnjeg sudjelovanja u radu planinarskoga društva još nikad nije video i doživio ovako lijep i zanosan čas, u kome su planinarska srca iskreno i jednoglasno progovorila. Čestita upravnom odboru i veli, da će simpatije svih članova biti uvijek uz ovaj odbor, bude li išao svome velikom cilju. Rukuje se sa predsjednikom. (Veliki aplaus). Iza toga novi predsjednik zahvaljuje u ime svoje i u ime izabralih odbora za jednodušno povjerenje, te moli sve članove za potporu u velikim i teškim zadacima, pred kojima stoje novo izabrani funkcioniari. On obećaje, da će sve svoje raspoložive sile uložiti za rad i napredak društva. Geslo sviju nas treba da je drugarstvo, demokracija i zajednički rad, jer samo kolektivan rad društva može imati uspjeha. On će poštivati svaku pojedinačnu volju, jer od pojedinačnih volja stvara se jedna opća kolektivna volja, a u ovoj je snaga i uspjeh. On će kao i svi ostali članovi poštivati tradicije i autoritete, ali samo u pozitivnom značenju; susretat će svakoga, a to i drugi neka čine, s bratskom ljubavlju. Svatko treba da je jedan drugom pristupačan i ako sve to izvršimo bit će naša pobjeda okrunjena. Zahvaljuje posebno izaslaniku uprave policije g. Stepanoviću na strpljivom i na nepristranošću vršenju dužnosti i moli ga, da i do godine dode na skupštinu. (Dugi i jaki aplaus.)

Dr. Prebeg veli: Borba je svršena. Godinu dana smo se borili za pravdu i poštivanje naših želja i zahtjeva. Danas je borba završena i mi slavimo dan pobjede. Zahvaljuje svima suradnicima u toj borbi i članstvu i podružnicama, jer su svojom svješću doveli do te pobjede. Vjeruje, da će nova uprava nepristranošću i jednakostju spram svih članova i podružnica te aktivnim djelovanjem steći povjerenje i onih, koji danas za novu upravu nijesu glasovali.

Pošto se nije ništa više javio za riječ, prelazi se na posljednju točku dnevnoga reda: Eventualija.

Predsjednik podružnice »Bilo« iz Koprivnice Paklec pozdravlja u ime podružnice novu upravu i sve prisutne članove, pak ih za 23. VII. t. g. poziva na Ravnu Goru, kraj Lepoglave, gdje će se proslaviti 5-godišnjica koprivničke podružnice. (Pljesak.)

Prilaze pojedini predsjednici podružnica k stolu predsjednika, čestitaju mu i rukuju se s njime.

Nakon toga u 16 sati novi predsjednik zaključuje skupštinu.

Dovršeno.

Perovoda:

Dr. Ante Cividini v. r.

Walter Jankowsky v. r.

Ovjerovitelji zapisnika:

Mirko Malivuk v. r.

Aleksandar Freudenreich v. r.

PRVA OKRUŽNICA

NOVOGA UPRAVNOGA ODBORA PODRUŽNICAMA HPD

Na 59. redovnoj glavnoj godišnjoj skupštini našega društva jednoglasno je izabran novi upravni odbor, koji se na prvoj svojoj sjednici, održanoj dne 5. o. mj., konstituirao ovako:

Predsjednik: Dr. Ante Cividini, ravnatelj učiteljske škole u m.
Potpredsjednik I: Dr. Andrija Živković, sveučilišni profesor;
II: Dr. Zlatko Prebeg, odvjetnik.
Tajnik I: Josip Vučak, kapetan;

II: Viktor Šetina, gradski činovnik.

B l a g a j n i k : Antun Glad, trgovac.

Z a m j. b l a g a j n i k a : Valter Jankovski, priv. čin., ujedno pročelnik Putne blagajne.

E k o n o m : Juraj Vuković, upravitelj nadb. ekonomije.

Z a m j. e k o n o m a : Stjepan Križić, brav. obrtnik.

O d b o r n i c i : Ing. Zvonimir Badovinac, činovnik šum. odsjeka K. banske uprave. čuvar geografskih karata; Drago Mihajlović, cand. tehn., knjižničar; Čiril Branić, knjižar, poslovoda, zamjenik knjižničara i ujedno pročelnik Ski sekcije; Adolf Gomerčić, referent za turizam kod Kr. banske uprave, pročelnik kulturno prosvjetne sekcije; Slavko Hitzthaler, fotograf. poslovoda, čuvar diapozitiva i klišeja; Josip Levak, gradski činovnik, referent za izlete i markacije i ujedno pročelnik Omladinske sekcije; Josip Monjac, graditelj; Ing. Lujo Sangjergij, čin. Higijenskog Zavoda, referent za građevinarstvo; Rudolf Rebernjak, odvj. perovođa, referent za pravne poslove; Vladimir A. Weiler, grad. poduzetnik, društveni propagator.

N a d z o r n i o d b o r : P r o č e l n i k : Dr. Vladimir Vimpulšek, odvjetnik; o d b o r n i c i : Milivoj Benković, bankovni činovnik, Ivka Crnetić, priv. čin.

Obavješćujući o tom sve podružnice našega društva dužnost nam je pripomenuti slijedeće:

Zagrebački dnevničari u svojim izveštajima o protekloj 59. glavnoj godišnjoj skupštini ističu »borbu mladih protiv starih«. Doista bijaše borba, ali nikako ne iz protivnosti »mladih« protiv »starih«, jer kada bi takova protivnost u društvu u istinu postojala, onda bi se borba i dalje nastavljala, jer starih i mladih u društvu i u odboru još uvijek ima i uvijek će ih biti. S toga bi »borbi« među članovima H. P. D. trebalo tražiti druge razloge, ali ih mi ne ćemo ni ispitivati ni isticati, jer je borba — hvala Bogu — svršena. Naše je uvjerenje, da je s tom borbom nestalo svih trzavica, smetnja i neprilika u društvu, pa stoga treba prijeći na intenzivan i ekstenzivan rad u matici i u svim podružnicama. Molimo s toga sve drugove u podružnicama, da neplodnost društvene prošlosti malo po malo zobarovaljaju i da se sve više uživljaju u plodonosne momente, koji su društvu donijeli velike probitke. Sa takovim efektima moći će odbor nastaviti svom ozbiljnošću svoga rada i jakim žudnjama za ciljem, koji treba i koji jest pred očima svim članovima našega idealnoga i patriotskoga društva, bez obzira jesu li ti članovi »stari« ili »mladi«. To je program novoga upravnoga odbora H. P. D. pak držimo, da će on biti svijestan svakomu članu i da će ga s voljom i s ljubavlju izvršavati.

Na osnovu toga pozdravljamo sve drugove dragih nam podružnica, moleći ih za jaku i nesustalu suradnju na svim linijama društvenoga rada. Takovu suradnju podružnica predviđa i par. 7. društvenih pravila, po kome se središnji odbor sastoji i od predsjednika društvenih podružnica, odnosno njihovih zamjenika. Da bi se kolaboracija u istinu ostvariti mogla, držat će se svake prve srijede u mjesecu, u 8 sati, plenarna sjednica, da joj mogu i predsjednici podružnica pribivati, kako je to i bivša uprava dobro uredila.

SADRŽAJ: Glavna skupština Hrvatskoga planinarskoga društva. Str. 193. — Prva okružnica novoga upravnoga odbora podružnicama HPD. Str. 216.

»Hrvatski Planinar« izlazi 12 puta na godinu: pretplata stoji godišnje Din 50.—; za dake i naučnike Din 40.—; za inozemstvo Din 70.—. Pretplatu, reklamacije i rukopise prima HPD središnjica u Zagrebu, Samostanska ulica 2a. — Odgovorni urednik: Dr. Ante Cividini. — Izdavač: »Hrvatsko Planinarsko Društvo« u Zagrebu. — Tiskar »Tipografije« d. d., Zagreb, Preradovićev trg 9. — Za tiskaru odgovara I. Ivanković, Selska c. 47.